

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на годину 4
фр., на по године 2 фр.За АУСТРО-УГАРСКУ БОС-
НУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 фр., на по год. 3 фр.За све остале земље годинне
20 фран. у азиату, на по године
10 фран. у азиату.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Преглата плаћа се поштом
упутницом непосредно админи-
страцији „Гласа Црногорца“ на
Цетиње, а коме је наручица, г.
Петру Рамадановићу, к. п. аген-
ту у Котор. Довише се плаћу
уредничку. Рукописи се не вра-
ћају.За огласе плаћа се: за сваку
ријеч или за број од пет циф-
ра по 2 новчића за први пут, а
за сваки даљи пут по 1 новчић.

СЛУЖБЕНИ ДИО.

М И

НИКОЛА I.

по милости Божјој

Књаз и Господар Црне Горе.

На предлог Нашега Министра
Војног, а на основу чл. 27. Закона
о устројству Министарства Војног,
постављамо:

За начелника опште-војног одјелења,
команданта бригаде Стојеће војске бри-
гадира Јанка Вукотића;

За шефа стројног одејка, капетана
Никола Митровића;

За шефа судског одејка, командира
Милоша Радовића.

За начелника артиљеријског одјеле-
ња, команданта артиљеријске бригаде бри-
гадира Митра Мартиновића;

За начелника генералштабног одјеле-
ња, Његово Височанство Књаз Мирка;

За шефа мобилизационог одејка, ка-
петана Јова Бећира;

За шефа статистичког одејка, про-
фесора Мила Ковачевића;

За начелника административног одје-
лења, командира Мила Мартиновића;

За шефа економног одејка, капетана
Павла Пламенца;

За шефа интендантског одејка, ко-
мандира Бузу Ђурашковића;

За блајиника Министарства Војног,
Порка Вукотића.

Наш министар Војни нека из-
врши овај указ.

Цетиње, 6. Децембра 1903. г.

Никола

Министар Војни

Војвода И. Пламенца с/р.

М И

НИКОЛА I.

по милости Божјој

Књаз и Господар Црне Горе.

На предлог Нашега Министра
Војног, производимо:

У чин бригадира Народне војске, ко-
мандира Велицу Лазиновића и постављамо
га за команданта V. бригаде.

Наш Министар Војни нека из-
врши овај указ.

Цетиње, 6. Децембра 1903. г.

Никола

Министар Војни

Војвода И. Пламенца с/р.

М И

НИКОЛА I.

по милости Божјој

Књаз и Господар Црне Горе.

На предлог Нашега Министра
Војног, производимо:

У чин пјешадијског командира, капе-
тана Лакића Лабовића;

У чин пјешадијског капетана, поруч-
ника: Рада Меденицу, Михаила Поповића,
Луку Гојнића и Мила Матановића;

У чин кобичког поручника, поруч-
ника Милутина Томановића.

Наш Министар Војни нека из-
врши овај указ.

Цетиње, 6. Децембра 1903. г.

Никола

Министар Војни

Војвода И. Пламенца с/р.

М И

НИКОЛА I.

по милости Божјој

Књаз и Господар Црне Горе.

На предлог нашег Министра
Финансија; саслушавши наш Др-
жавни Савјет; ријешисмо се наре-
дити и наређујемо законе: о Царин-
ској минималној и максималној тарифи,
Царински Закон и закон о Порезу на
приход од капитала, који ће ступити
у живот на 1. Јануара 1904 год.

Нашом Министру Финансија на-
ређујемо да се стара о навршењу
ових Закона.

Цетиње, 11. децембра 1903. г.

Никола

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВЈЕСТИ.

Имендан Њ. Краљ. В. Госпа-
дара прослављен је и ове године,
као и обично, на најсвечанији начин.
Уочи Никољдана престоница је била
ваставама исвићена, а у 6 сати у вече
војска музика, свирајући веселе ко-
маде, дошла је пред Двор, гдје је
окупљени народ чинио одушевљене
овације. Послије тога је музика сви-
рајући обишла варош. На Никољдан
била је у манастирској цркви свечана
литургија с благодарством у
присуству свију чланова Владају-
ћег Дома, дипломатског тијела, на-
ших великодостојника, официјерског
кора, чиновништва и грађанства у
потпуној парад. Послије богослу-
жења са „Табје“ пуцали су топови,
а упарађени батаљон стојеће војске
са музиком, која је свирала народну
химну, и мноштво народа бурним
клицањем испратили су Високе осо-
бе из цркве до Двора, гдје је Њ.
Краљ. В. Господар примао честита-
ња по уобичајеном церемонијалу.
Свечаност је завршена у вече освје-
тљењем вароши.

Истог дана у 11½ сати прије
подне било је свечано благодарење
у Дворској капели поводом именда-
на Њ. Величанства руског Цара
Николе II. у присуству Књажевске
Фамилије, дипломатског тијела, на-
ших великодостојника, официјерског
кора и многобројног чиновништва и
грађанства. Упарађени испред цркве
батаљон стојеће војске чинио је
ипшпир, а послјије благодарења воје-
на музика свирала је руску хим-
ну уз најодушевљеније овације од
стране војске и народа. Иза овога
слиједило је честитање у царско-
руској легацији. У име Њ. Краљ. В.
Господара честитао је маршал Дво-
ра, г. А. Радовић; Њ. Краљ. В. Књаз
Насљедник и Њ. В. Књаз Мирко
дошли су лично на честитање, а од
стране Књажевске Владе честитао је
г. В. Гавро Вуковић са секретаром
г. Илијом Вулетинићем. Осим тога
били су на честитању: цео дипло-
матски кор, Њ. Високопреосвештен-
ство г. Митрополит са свештенством,
наши великодостојници, многобројно
чиновништво, официјерски кор и гра-
ђанство. Честитања је примао у од-
суству министра резидента г. Шчег-
лова, отправник послова г. де Мек,
а за све пријеме честитања пред

станом царско-руске легације свира-
ла је војена музика.

— Њ. Њ. Краљ. В. В. Књаз На-
сљедник и Књагиња Милица отпу-
товали су у понедељник у Бар, а
Њ. Њ. В. В. Књаз Мирко и Књаги-
ња Наталија са младим Књазом Сте-
ваном, на Крушевац.

— Са задовољством констатује-
мо да је г. Барон од Макио, аустро-
угарски министар-резидент, који се
је од скарлатине разболио био, на
путу опорављења.

— Њ. Њ. П. П. г. Болати, из-
ванредни посланик и опуномоћени
министар Њ. Вел. Краља Италије, и
г. Ф. Сухар, овдашњи француски
посланик, отпутовали су на допуст.
Послове француског посланства от-
прављаће г. Деларош Верне.

Прошлог петка стигао је на
Цетиње новонаименовани царско-
руски вице-консул у Скадру г. Ло-
бачев, са супругом и сестром.

Госп. Лобачев је у уторак у
јутро отпутовао у Скадар.

ЦЕТИЊЕ, 12 децембра.

†
ФИРМИЛИЈАН
Скопљански Митрополит
рођен 1862/1903.

Колико се је прије годину и по
дана обрадовао сваки Србин, што
је послјије неколико стотина година
дочекао, да поново види на столици
српских митрополита, у Душановом
Скопљу, Србина митрополита, то-
лико се је сада ожалостио црним
гласом о ненадној смрти митрополита
Фирмилијана! У недјељу, 7 о. м.,
Богу је угодно било, да позове к
себи дух овог доброг слуге Свог
Олтара, а скопљанска митрополијска
столица да остане упразњена. Те-
жак је ово удар за Српство, нарочито
кад се узме у обзир, колико је
борбе стало, па да на столицу скоп-
љанске митрополије засједне Србин.
Црна Гора и Србија, подржаване
Русијом, солидарно су се најенер-
гичније заузимање у Цариграду око
тога питања и заузимање ово круни-
саног је било тијем успјехом, да је у
пркос свијех тајнијех и отворенијех
напора нашијех противника, за ми-
трополита у Скопљу био изабран,
а доцније и посвећен Србин Фир-
милијан, чим је био дат јасан доказ,
да и Порта и Патријаршија воде
обвљна рачуна о праведним жељама
и захтјевима нашим и нашијех
суплеменика у Старој Србији. Тај
успјех био је тада у толико већи,
што је за митрополита изабран био
човек, који је давао потпуно јем-
ство, да ће бити на част и корист
своје српске цркве у збору Архије-
реја велике цркве цариградске, што
је покојник цијелим својим животом
и радом потпуно и васиједочио.

Покојни митрополит Фирмилијан
рођио се у Шапцу 1862 год. од
сиромашних родитеља. Пошто је у
Србији добио свештеничко образовање,
жеља за науком повукла га је,
те је пошао на философски фа-
култет прашког универзитета, без
икакве помоћи ма од кога, удајући
се само у свој чврст карактер и не-

поколебљиву вољу, да својим радом
васлужа себи издржавање, што је и
постигао, борећи се с највећим не-
годама и оскудицом. За тијем је
као питамац српске владе учио бо-
гословију у патријаршијској школи
на Хилди, па је најпослије свршио
богословски факултет у Атини с од-
личним успјехом, одликован степе-
ном магистра богословља и орденом
Христа Спаситеља.

Тако изучен богослов служио
је као ректор и професор у биоград-
ској богословији, и било му је нуђе-
но владичанство на вријеме некано-
ничког стања у митрополији биоград-
ској, али се он није хтио примати.
Већ оно то, што је из љубави према
својој цркви напустио ласан живот у
Биограду и одважио се на борбу, у
којој је примјерном постојаношћу
истрајао ево шест година у Скопљу,
показује нам својства доброг пасти-
ра, као и то, како се истински и са
самопожртвовањем служи интересима
Српства, како су све препреке,
невоље и биједи у животу невнатне
пред великим и узвишеним интере-
сима свога рода и народа!

Али, на жалост, не би му суђе-
но, да дуго управља својим милим
стадом! Још од мјесеца маја о. г. по-
чео је пок. митрополит Фирмилијан
оављније исцјељивати. По повратку
из Цариграда заболела га је лијева
нога, на коју је почео и да рамље.
Привани лекари констатовали су,
да га је ударила капља... У Скоп-
љу се је лијечио све до половине
прошлог мјесеца, но пошто му не би
боље, одлучи, да својој болести по-
тражи лијека и у Бечу. Међу тим,
на самх 5—6 дана пред полазак из
Скопља у Беч, добио је и запаљење
бубрега, као и катар у лијевој плућ-
ној крилу. Тако тешко болестан кре-
не у Беч преко Биограда, али јака
слабост била је узрок, те се је морао
за који дан зауставити у Биограду,
гдје је најпослије и преминуо. Тјело
његово, послјије свечаног опијела у
Биограду, превезено је у сриједу,
10 о. м., у Скопље, гдје ће бити са-
храњено у цркви Светога Спаса.

Жалећи за прераним губитком
овако узоритог архијереја и вјерног
чуvara српских народних светиња, и
ми придружујемо своје боно саучешће
оштрој тузи српског народа са топлим
молитвама, да Бог подари његовој
племенитој души рајско насеље, а
Српски Народ да не остави без ова-
квијех архијереја!

ИТАЛИЈА И ИНГЛЕСКА У АФРИЦИ.

Први кораца инглеско-итали-
јанских узајамних одношаја, који су
ујемчени посјетом италијанског кра-
ља Виктора Емануила III. и његова
министра иностраних дјела, г. Тито-
ни, у Лондону, нијесу баш били
успјешни. Шта више, може се рећи,
да су ти односи праћени таквим
догађајима, који би некада били про-
тумачени као рђав знак. Ствар је у
томе, како пише „Н. Времија“, што
је на молбу инглеске владе, итали-
јанска влада пристала, да учини јед-
ну војничку диверзију, како би при-
крела од пристапа Манитого Му-
ле кретање једнога одјелења војске
генерала Егертон, те је италијанска
војна управа наредила, између
осталог, једном официру италијанско

флоте, да искрца у мало сомалско пристаниште Дурбо један дио војско, коју су Инглеан сакупили од мјесног становништва и која је имала за задатак, да при повољним приликама освоји то мјесто. Требало је уз то створити и повод за окупацију. Италијански официр захтијевао је, пошто је тамо стигао, да султан, који влада тврђавом у Дурбо, истакне италијанску заставу. Тај захтјев није био извршен у одређеном року, због чега официр нареди, да се на тврђаву пуца, али су и с тврђаве одговарали тијем истијем и официр буде убијен; италијанска експедиција повукла се је на околњачу „Галилеј“, однесавши собом и убијеног официра. Овај жалосни случај учинио је у Италији тежак утисак, пошто и до тада ни народ италијански, ни штампа нијесу симпатисали томе, да се помаже Инглеанима у Африци, и то онијем истијем Инглеанима, које је народ италијански проклињао за њихова надијела, која су у тој истој Африци с Бури-ма починили. Пошто је стигла вијест о једној судбини официра Грабау, и сама званична штампа устала је против тога, да Италија и даље заједнички ради с Инглеанима у Африци, јер је то уводи само у сувишан трошак и равочарања; у сваком случају у Италији желе, да се тачније одреде узајамни односи и обавезе између Италије и Инглеске у „културној“ улови, коју су оне предузеле у Источној Африци.

Та је жеља потпуно природна и правична, јер се никако не даде разумјети, зашто Италија мора изицковати вреле копанање за Инглеску, ради чега она мора проливати крв својих синова за Инглеске интересе и зашто она мора ризикувати својим интересима. Министарство Ђолитијево сретно се је саставило и ступило у рад с успјехом, који је риједак у летописима парламентаризма, па зашто оно да се постави у такав положај, да одмах у почетку, понут кривца, мора да даје некаква објашњења и обећања, да ће предузети све мјере, да се погрешка поправи, т. ј., да се подржи углед Италије, који је поколебан међу источно-афричким становништвом, како неуспјехом официра Грабау, тако и неуспјехом Инглеана, који су иза тога пошпи, да бајаги непослушнике казну? Сада и Инглеска и Италија морају шплати баш праву експедицију, да

се свете за нанесену им „увреду“; другим ријечима, италијански министар финансија Луцати, тек што је камари поднио лијепи план финансијских реформа, мора спремат нове средства за узалудне војничке трошкове, што оно реку, ради лијепијех инглескијех очи.

Русија, завршује поменути лист, искрено симпатиса Италији и њеном ступању на пут ослобођења од политичких ланаца и на пут чисто националне политике, што се је тако јасно истакло у француско-италијанском оближењу, заснованом на братскијем осјећањима и подједнаком узајамном уважању права и интереса. Није се чудити ако су на то попрције гледали из Берлина. Напротив пријатељство и расположење Италије цијениће се тијем више, чим она буде опрезније и с вишим рачуном бирала себи пријатеље. С тога се Италији може поново пожељети, да очува и даље развија онаку самосталност у раду, какву је већ била стпочела. Да пак остане на служби Инглеске, која је до сад толико пута експлоатисала и то баш у Африци, нема никаквога основа. Ако пак Инглеска и успије, да помоћу Италије савлада Манитог Мулу, па ако га и ухвати и објеси, као што је овјех дана учинила с новијем „махдијом“ у Судану, који јој се предао, — од тога ће Италији допасти мало добити, а још мање добре славе.

СТУПАЊЕ КРАЉЕВИЋА АЛЕКСАНДРА КАРАЂОРЂЕВИЋА У ВОЈСКУ.

У четвртак, 4 децембра о. г., имала је српска војска ријетку војничку свечаност у биоградској тврђави. Тога дана, као на први дан рођења, који дочекује у својој домовини, млађи син краља Петра, краљевић Александар, ступио је по заповијести Свог Узвишеног Родитеља у редове српске војске као редов прве чете 3-ег батаљона 6-тог пјешадијског пука, који носи Краљевићево име.

Свечаност ступања извршена је на најсвечанији начин.

Пошто је краљ Петар примио рапорат од команданта бригаде и својеручно записао Краљевића Александра у главни списак војника сталнога кадра и провинник 1-ве чете 3-ег батаљона VI пука Краљевића Александра, који ће се чувати у пуковском штабу уз заставну диплому, очи таца је молитва, коју су извршили Митрополит са свештенством. За тим је менистар војни, по одобрењу Његовог Величанства Краља, поздравно Краљевића и предао му пушку у знак да је ступио у војску, а Краљевић је положио заклетву,

звјеринске коже, као трофејем, који напомиње побједу над звјером, храброст и т. д. Раније смо видјели, да су трофеји у почетку служили као доказ силе и могућности; за тим се они замјењују вјештачким моделима трофеја и увијају се као украс и знаци одликовања.

Како одјећа, тако и ти знаци одликовања служе ради тога, да се тим издвоје разне класе и учини подјела друштва, тако да у многим земљама само одређени ранг људи има право носити одјећу извјесне боје и кроја, док је другом рангу такво забрањено било.

Разноликост одијела и знакова, којима се рангови строго одликују, све се већма увеличава у толико, у колико се спуштамо од већма развијених и мање ратоборних нација, к нацијама ратоборнијим. Тако, у Инглеској војнички сталеж и морнари носе у обично вријеме грађанско одијело. Раденици, слуге и уопште посебне класе не разликују се једна од друге. Међу тим тако није у Француској, гдје се, шта више, раденици издава својом горњом хаљом, а собарица — својом женском капом. Инглеа се већ поражава страшну Нијемаца за чинове, мундире и ордене, али за то опет и Нијемац не може да се научи, што у томе погледу чине Руси. Четрнајест класа руских чиновника описује Спенсер као нешто необично. Говорећи о једном ручку у Русији, нијемац д-р Морис Вахнер додаје: „више од двјеста звјезда и крстова се блистало на прима тридесет и пет војничких гостију; на одјећи многих њих било је више ордена, него пуца“. Да ли је потребно говорити о старијим временима, када је, као на пр. за вријеме Филипа Августа, и сама дужина чинама била строго одређена рангом. Спенсер упоредује, да се је у Француској још у

пољубио заставу свога пука и стао у редове своје чете.

Послије тога наступило је дефиловање војске, које је испало на опште задовољство. По свршеном дефиловању приступио је Краљевић Александар свом Оцу, који га је пољубио, а за тим је примао Краљ и Син честитања од присутнијех.

Краљ Петар објавио је ступање Краљевића Александра овом наредбом српској војсци:

Јунаци!

Прије кратког времена уврстих Мога старијег Сина, Његово Височанство Краљевића Престолонаследника Ђорђа, у ваше редове, да би с вама заједно наспитао се у врлинама војничким и с вама заједно стекао војничко знање, те да с вама заједно послужим Отаџбини, као што је некада прајед Му Крађорђе са својим вршњацима послужио.

Давас Мој млађи Син, Његово Височанство Краљевић Александар, навршује своју петнаесту годину. И као Србин и као Владалац Српски, и као Врховни заповједник виш, сматрам да ћу на данашњи дан најбоље учинити, ако и Мој млађег Сина уврстим у ваше редове, и ушутим Га да с вама, Моји храбри јунаци, греде оној мети, којој сваки Србин тежи.

И Ја Га данас увршћујем у редове наше храбре цјешадије, увршћујем Га у редове 1-ве чете 3-ег батаљона VI цјешадијског пука „Краљевића Александра.“

Војници,

Овим чином Ја вам дајем нова доказа колико Ја цијеним вас, Уданицу Српства, дајући вам и Мој млађег Сина за друга.

И упућујући Га у ваше редове, Ја полажем наду у Њога, и у нашу храбру војску, да ће Он с вама у заједници бити достојан потомак Врховног Војводе.

Јунаци,

Примите Мога Сина Александра у ваше редове с оном љубављу и преданошћу Отаџбини, с којом Га љубављу и преданошћу Ја данас предајем Уданицу Српства.

Београд 4 децембра 1903.

Петар с/р.

Овијем се је завршила ова значајна војничка свечаност у Биограду.

Овако искрено једињење Владалачког Дома с народом и с оним народним сиповима, који су на првом мјесту позвати, да се у случају потребе жртвују за интересе драге им Отаџбине, заиста је најбоље јемство за народни напредак и бољу му и славнију будућност.

ПОСЛИЈЕ ПРИМАЊА РЕФОРМНЕ НОТЕ.

И ако је Порта Отоманска примила све тачке реформне руско-аустријске ноте, опет већи дио штампе песимистички гледа на свршетак македонског питања, тврдећи, да ће чим свану прољетни дани опет одједити горе и долино македонске усташким покличима, а што ће иза тога бити, то ће вријеме само собом показати. Француски „Figaro“, пишући о томе у једном чланку, којему се придаје официован карактер, ХVII-ом вијеку ранг одређивао дужином шлепа; но њему је, по свој прилици, непознато, да се и у Русији дужина шлепа и кротачког вела до дана данашњег одређује према ранговима, а до скоро ранг је још одређивао и број коња, којима је имао право да се користи снаки по својему чину. Ипак у Русији није долазило до тога, да се, шта више, моралисте жалне на „штетно мијешање рангова“, које је чинило „необично“ одијело, и да на десетке женскијих стављају у тамнице само ради обуковања одијела, које им „по чину“ није ишло, као што видимо у Француској у XV и XVI-ом вијеку.

Ипак из тог правила чине изузетак многа првобитна друштва, ма да је таквих друштава врло мало. Тако, одјећа виших чиновника код Дакота и Абигона је сиромашна и, шта више, одрпана. Послије тих јех навијама видимо, да је украпавање добрих бојама и мазање тијела скуповјеним мастима и вејитиницама (у почетку, по свој прилици, ради заштите против инсеката, што до данас практикују дивљаци, који се понекад од њих бране гљивом), представљало богатство и силу, а за тим се исто претворило у обред „помазања“, на које су имали право само извјесна лица. Но осим одјеће и украса, као одлика ранга су служиле и саме куће. У старој Мексици, под страхом смртне казне, одређена је била висина станова за обичне смртне. Тако је исто било у Дахоми, Јапану, Бирми, гдје се по рангу одређивала и сама архитектура и материјал за грађевину. На пр. приватним лицима је било забрањено правити шплате дијелове по становима; камен и цигла, поалата, украшавање и лакирање је дозвољено било само за дворе, а врло се ријетко, као изузетак, исто дозвољавало употребљавати приватном лицу.

каже између осталог да није вриједило трошити толико труда и времена око ријешења македонског питања, па да се по стигне овако вајан резултат, као што је овај, који је бајаги данас постигнут.

Руске „Новости“, коментаришући поменути чланак, говоре, да при данашњем стању Источног питања, нијесу се могли ни очекивати други резултати, па ма какви дипломати да су на томе радили.

Ствар је од самога почетка постављена била неправилно, јер велике државе у мјесто да категорички захтијевају од Порте, да изврши 23-и члан берлинског уговора, изгледа као да су се доброволно одрекле од тога свога права и своје захтјеве поставиле на такво земљиште, да је Порта могла ствар одуговлачити и давати такве одговоре, који су ишли само на то, да се добије времена.

Порти су потпуно од стране државе чињени све јачи предлози, које је она могла примити или одбацити. Па и кад би се ти предлози испунили, опет би они дали Македонији тек један мали дио од онога, што би требало да добије по гредби 23-ег члана берлинског уговора.

Јоу у чему се састоји главни узрок неуспјеха дипломатскијех преговора. Пошто се пак, како изгледа, не помишља ва то, да се дипломатски коради оспнаже другим, јачим мјерама, то ће се, по свој прилици ствар свршити тијем, што ће на прољеће опет устанак букнути, а дипломати ће морати поново свој рад започети.

Сада, кад су македонске горе снијежом заметене и кад су се македонски усташки склопили у Србију или у Бугарску, и у дипломатским преговорима могла је настати пауза, али ће брзо доћи вријеме, кад ће велике државе принуђене бити, да предузму сабиљније кораке.

Но на жалост, чим ствар дође до тога, западно јевропска штампа краснорјечиво заћути. Није тешко критиковати дипломатију, која мора да ради при ненормалним условима, али је тешко предложити практички програм.

Ми се увијек крећемо у неком мађи опичком кругу. С једне стране, радо се признаје, да се дипломатскијем потама ништа учинити не може, с друге опет, не мање се радо тврди, да не треба дирати у трошну зграду, да се не би сасвијем порушила. Тако се добија противусполовје, из кога није могуће изаћи. При таквим условима и дипломатија је ограничена на чисто формалан рад.

Али ко смета свијем државама, да заједнички принуде Порту, да своје обавезе извршује? Једини одговор на ово био би, да би захтјевање аутономије за Македонију значило то исто, што и тражење свршетка Јевропске Турске.

Па кад је турски status quo тако драг јевропским публицистима и дипломатима, онда се без околишања треба одрећи од мијешања у македонско питање — нека Турци и Македонци чине што хоће. Према томе не треба ни балканским државама сметати, да се мијешају у македонске послове. Али велесиле на то не пристају — хоће зар, да и вуци буду сити и овце цијеле.

Из свега овога излази такво стање ствари, које нимало не почива на здравом основу, али јадни Македонци имају право

Као што је некад у Русији ранг одређивао број коња, тако исто у многим земљама у Африци, на Малагаскару, у Јапану ранг је одређивао облик и величину носила и број носилаца. У Риму су се само сенатори и знатне јерскије могле носити на носилкама; у Турској и у Сијаму као знак одлике не служе носила, већ лађе. Но најзанимљивије је то, да у многим земљама, на пр. код Фиџијанаца (Сомо-Сомо) и на Кингу обични смртни немају шта више права носити амбреле. Од Индије до Абисиније амбрела служи као знак царског достојанства. Број амбрела и балдахина, а такође њихова боја, одређује се самим рангом (Јава и стара Америка).

Шта више стуре, јастуци, покривачи против москита и разне врсте јела сачињавају привилегију или монарха, или виших сталежа, или мушкараца, а по некад само одраслих људи. Закон о једу по класама је постојао некад и у свој Европи.

Као што се сад кицше бијелим и малим рукама, које доказују, да дотична личност не зна за ручни рад тако и на Друштвеним острвима, на Суматри, на Фиџијским острвима виша лица, краљев и жреци одликују се необично дугачким ноктима. Дјелимиче тај обичај видимо, уједно са онакавањем женских ногу, и у Китају, а све је то постало из тежње, да се покаже своје богатство и непогрешност личног труда. Слично наведеном, такође постоји обичај, да се старају о необичној дебљини. У Индији, Китају, Африци дебљина је знак богатства и у великом је поштовању. У Парагвају варуциња краљева је била право чудовиште дебљине, — она није могла дружије стојати већ почетворке. Тамо су се старали да дођу до угојености и помоћу прућа с тога, што је она сачињавала „прву и последњу обавезност велико-свјет-

ЛИСТА К.

СПЕНСЕРОВО УЧЕЊЕ

о постанку и будућности обрета и обичаја.

— Превод Л. Ђ. Поповића. —

(Свршетак.)

У свеси с формама обраћања стоје *иницијале*, којима људи величају своје старјешине, господаре и власнике, — тјетеле, којима и они исти воле да се почаствују. Ипак, ми се нећемо дуго задржавати на том дијелу човјекских обичаја, који имају свој првобитни извор постанка такође у рату и деспотизму, из којег је (рата) тај обичај и поникао. Ограничићемо се само тим, што ћемо извести титуле бирманског краља онако, како их је записао инглески дописник листа „Daily News“:

„Његово најсвјетлије, најпреузвишеније величанство, властелин Ишадана, цар словова, господин многих бијелих словова, власник златних и сребрних рудника, гомилџ амбра, рубина, и серпентина, господар Тунапарантске и Тамнадипске царевине и других великих царевина и земаља, и свијех вођа, који носе амбреле, ослонац религије, монарх-потомак сунда, владар живота, велики, праведни цар, — пар царев и управитељ бескрајних имања и врховне мудрости...“

Спенсер држи, да је постанак титула описан, т. ј. њим се исказивала нека особина или дјело извјесног лица, као јунаштво, преглаштво и др.

Упоредо с титулима иде одјећа и знаци одликовања. Одјећа је, по свој прилици, у почетку постала не толико ради потребе да се њом заштити од непогоде и студени, колико ради тога, да улашимо другог својом одјећом, на пр. одјећом од

да се жале на велике државе, што нијесу до сад ништа учиниле, да се испуни 23-и чл. берлинског уговора.

Књижевност, умјетност и просвјета.

ПОМОГНИМО МАНАСТИРУ ГРАЧАНИЦИ.

— Позив на све родољубе и пријатеље српских вадужбина. —

Познато је свакоме Србину да постоји у вилајету Косовском класички српски манастир Грачаница — задужбина Светог Милутина Немањина. Тај величанствени споменик некада је био богат и славан, допније пак пао је био у толику сиротињу, да је био лишан и братства и највад опустео. По побожни околини свијет са својим свештенством, долазећи на поклоњење тој светој задужбини, у којој је вагда налазио душевне утјехе у свима својим негодама, помоћу пријатеља заузео се, те у почетку прошлога вијека покри цркву, очисти је, и измоли од Јашар-паше, првака приштиноског — оца уваженога данашњег грађанина приштиноског Фуат-паше, — да уступи земљу за црквену авију и конаке, јер та велика српска задужбина не имахаше у то доба ни стопе земљишта, сем тога на коме је темељ црквени и црква. Поменути папа учинио је по жељи народа и дозволио је, да се огради прилично парче земље, на коме су давас подигнуте неке зграде, а подиже се и давас једна достојанствена и величанствена, која ће красити цијелу околину и у којој ће сваки поклоник, који би из далека дошао, послати молитве наћи потпуно спокојство и мир.

Велико је име манастира Грачанице, о њему сваки Србин и Српче по нешто зна, али може бити не знају сви, у каквоме се стању он давас налази. Та класична вадужбина није до ове године имала готово ни стопе своје сопствене земље. Трудом и ваузимањем родољубивих Срба Приштинаца и околних сељака, купило се ове године нешто мало и земље, довршује се поменута зграда (конак), ушледе чега је манастир нешто мало и задужен. Да би пак изглед манастира одговарао својим великом имену, на збору вијенијих грађана града Приштине, изабран је одбор под заштитом Њ. В. Пр. АЕ и митрополита Рашко-Призренског г. Никифора, коме је повјерено, да прикупља добровољне прилоге од свију родољуба за побољшање и унапређење овог манастира.

Чланови одбора предузевши ову тешку, али родољубиву дужност, обраћају се свима родољубима и пријатељима и братски их позивају, да колико је коме Бог дао и колико ко може, притекне у помоћ овој задужбини, како би се спасао од превелике сиротиње и ставио у ред осталих наших црквијних задужбина. И најмањи дарак примиће се са захвалношћу и цијењиве се као она лепта јеванђелске сиротице. Новац, који би за ову сврху прикупљали појединци, друштва или одбори, могли би предавати својим црквеним властима, односно митрополитима или епископима, а они би га са таквим списком слали на Господина Митрополита Рашко-Призренског или благајницима овога одбора

ског женског живота. Пита се, у чему је то грђе наших корсет? Шта више болести, који постојау ушледе раскоши, као на пр. гута, или особити струп код становника Пољиневије, која постоје од употребе пића авана, такође служе као обилежје богатства и племићког достојанства, ради чега се је и прост народ старао, да се на њих у томе, макар и вјештачки, угледа.

Интересно је у томе, да је тежња за подражавањем виших лица, која се толико строго осуђивала, послужила основом садашње моде. По због тога што се угледање у почетку строго осуђивало, спомењута тежња нашла је себи други излаз тим, што су људи испрва почели подражавати само недостатима и богаљштву знатних људи, налазећи у томе и начин, којим ће их у исто вријеме умилостивити. Тако, кад је једном фицијски краљ, попући се у неку врлетну путању, пао, у треп ока попадали су и његови придворници, да би тим задовољили самог краља. У Африци, код Дарфура, ако султан падне с коња, одма падају са својих коња и ваљају се по земљи и сви они, који га прате, желећи тим као увјерити султана, да они нијесу бољи јачахи од њега. Године 1461, кад је Филип Бургундски морао ушледе болести шпашати своју крону, издао је едикт, који је наређивао, да се шишају сви племићи. Слично томе, 1665 године, кад су Лудвиг XIV-ом учинили операцију фистуле, велики број дворских људи дошао је до лудила у жељи, да се сами разболе од исте болести и подвргну операцији. Кад је краљ ставио мрку врату мараму, да би њом покрио шкрофуловни врат, одмах су му почели подражавати, чему, разумије се, нико није смедао с тога, што је пријатније да изгледа, као да су сви шкрофулови и т. д. Но, почев с тога, мода се јепирала већ другим

гг. Поти Аксентијевићу, — межанцији и Стевану Х. Арсићу — журчији у Приштини. (Прилоге са стране, поштанском упутницом радо ће примати и уредништво „Цариградског Гласника“ — (Constantinople Koule Sarou N-ro 2), и објављиваће одмах имена приложника, а новац слаати одбору у Приштини. — Уредништво).

Одбор ће овај радити на ове светом послу све докле, док не доведе све ствари манастира Грачанице у потпуно ред и не осигура га са добрим и плодним иманењем, што би био једини услов за опстанак те крне српске задужбине. На завршетку свога рада, са изјавом највеће благодарности свима прилагачима, отпштапаће у за себној књижањи њихова имена са рачуном о приловима и послати им ради успомене; а наша црквена власт издаће наредбу братству манастира Грачанице, да узнесе у тој светој обителји топле молитве преблагом Творцу, свакога блага, за живот и срећу даро даваца, а покој души њихових умрлих.

Браћо! помогимо сви задужбину Милутинову Грачаницу.

Приштина, 31 окт. 1903 год.

Одбор за побољшање и унапређење манастира Грачанице, (савцак приштиноски, вилајет косовски):

Приремени предједник
Архимандрит Рашко-призренски Митрополит
Мелентије.
Деловођа
Вук Б. Секулић, учитељ.

(Први конгрес српских љекара и природњака). Одбор српских љекара и природњака издао је овај проглас:

Идуће, 1904. године навршиће се сто година од првога Српског Устанка, који треба да се свечано прослави у цијелом српском народу. Највишњије обилежје ове значајне стогодишњице учиниће се, кад се изнесу тачни и исцрпни подаци о свему оном, шта смо ми учинили за ових сто година у погледу нашег националног и културног развика.

Српски љекари и природњаци, уважним договором ријешили су, да ову, по наш народ знамениту прославу, увеличају једним заједничким конгресом, остварујући на тај начин једну давно зачету и незадовољену жељу. Износиће пред форум цијелог образованог и научнога свијета све прилике и погодбе, под којима су се развијале љекарске и природњачке струке у Србији, ми ћемо извршити само нашу неизбјегну дужност и примити праведну оцјену, окакву каква она буде. А да ће држање оваког једног конгреса дати сигурносно ослонца и полета за снажније и боље развијање поменутих наука у нас, тако да ће се у низу година моћи редовно одржавати овакви конгреси, мислимо да је ван сваке сумње.

1-ви Конгрес Српских љекара и природњака држаће се у Биограду, у другој половини септембра 1904. године и трајаће три дана. Тачан датум одредиће се доцније и саопштити учесницима.

Члан конгреса може бити сваки онај, који се бави или интересује љекарским или природњачким наукама, и ма којој народности Словенства припадао. Предавања на конгресу могу се држати ма на коме од словенских језика.

путем, кад су друштва за промишљеност добила већу слободу за свој развика. Индустриски сталеж, па шта више и слуге, старају се да стеку особи право, да могу подражавати племству, те тим уравни спољашње црте, које их разликују. И ваиста, мода се јавља моћним оруђем и вјесником за потирање спољашње разлике у рангоима и сталежима, те се њом, бар спољашње, сви људи изједначају. То је већ победа.

На завршетку Спенсер говори о будућности обредног царства, које је, као што смо рекли, постало прије религиозне и државне контроле, што се доказује тим, што су једни исти обреди ушли у једну и другу област, — оно се постепено клони к паду и, шта више, уништењу, у колико се већма развија индустријски друштвени карактер. Обреди и обичаји који унижавају, који искажују ласкаво, лажно и принуђено пузање једног дијела човјечанства, — постојау све већма и већма одвратни шта више оним лицима, ради којих су одређени. Већ се Хамлет Шекспиров љути, што пред њим стоје без капе и ропски ласкају и лажу; његово развијено морално чувство већ не подноси лаж и унижавање других, јер не само што од тога не добија никаквог задовољства, већ се том неједнакомшћу лично вријеђа.

На тај начин развика слободнијих политичких форама, развије виших алтруистичких осјећања, на мјесто пређашњег егг алтруизма у вишим класама, и у исто вријеме развије јачег осјећања достојанства и личног уважавања у већини (у масама), — све се то клони к постепеном паду обредног царства, које се замјењује правним поретком, господством договора, закона и правде. —

Секције конгреса ово су:

1. Љекарска и апотекарска.
2. Физичко хемијска и математичка.
3. Биолошка.
4. Абиолошка.
5. Ветеринарска агрономска.

По потреби дајелиће се секције у поједине одјеље.

Сваки који жели да држи какво предавање на конгресу, треба да јави организационом комитету тему свога говора најдаље до краја децембра ове године (по старом датуму). Радови морају бити готови најдаље до 1. маја 1904 год. У радове конгреса узимаће се и новије публикације учесника конгреса.

Сваки, који би желио узети учешћа на овом конгресу, треба да испуни нарочиту карту и да је пошље главном секретару конгреса г. Ђоки Станојевићу, проф. Велике Школе, а у исто вријеме и улог од 10 динара, који ће се шилати благајнику конгреса г. дру Кости Николићу, апотекару, и за коју ће суму сваки учесник добити све публикације конгреса.

Детаљнији програм развикаће се доцније.

Предузети су кораци, да се добију рефакције у подвоју код државних жељезница.

У Биограду, 20. новембра 1903.

Председник Јово М. Жујовић држ. савјетник	Председник Д-р Јов. Данић
Главни Секретар Њ. М. Станојевић проф. Вел. Школе	Благајник д-р К. Д. Николић апотекар.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цетиње, 12 децембра.

(Одликовање). Њ. Кр. Височанство Њаз Господар благазвалио је одликовати на Никољдан г. г. Мила Дожића, великог судију, Митра Ђуровића, председника обласног суда у Никшићу, Јанка Милића, председника обласног суда на Цетињу; командире: Ина Пламенца, Бећа Зулетића, Саву Пејовића, и Видака Радојичића IV-им степеном Данилова реда; а г. г. Вида Мартиновића, рачуновођу министарства правде, Саву Церковића, судију обл. суда у Подгорицу, поткомандира Митра Вујачића, потпоручника Риста Лекића и баталионског барјактара Ницу Шарановића V-им степеном истога реда.

(Свечана забава). Друштво „Цетињска Читалица и Горски Вијенац“ приредило је уочи Никољдана свечану забаву у част Имен дана Његовог Краљевског Височанства Господара, коју су благазвали посетити: Њ. Кр. Височанство Господар. Њ. Краљ. Височанство Њагања Милића и Њ. Њ. В. В. Њаз Мирко и Њагања Наталија.

Забава је испала на опште задовољство, а публика се је одавала у великом броју. — Послије првог дијела, који је био врло одабран, слиједила је игранка, која је трајала до два сата по поноћи.

(Парастос). У сриједу, 10 тек мј. одржат је у манастирској цркви парастос блаженочинишћу скопљанском Митрополиту г. Фирмилијану. Чинодјествовао је Њ. Високопросвештенство Г. Митрополит Митрофан са многобројним свештенством, а парастосу присуствовали су Министар иностраних дјела г. вој. Гавро Вуковић, велики број чиновника и народа.

(Захвалност). На многобројне почасте и поздраве, упућене из цијелог Српства нашем омиљеном „Змају“ приликом његове седамдесетогодишњице, ујеничани пјесник захваљују преко „Заставе“ овако:

Најтоплије захваљујем на великим почастима и пријатељским поздравима, које дочеках приликом мога седамдесетогодишњег рођендана, 27. новембра тек године. Не могући свуда посепце захвалити, молим да ову укупну захвалност срдачно приме сви, којима сам је од срца дужан.

У Каменици 30. новембра, 1903.

Др. Јован Јовановић „Змај“.

(Из Државне Библиотеке). Библиотекар Држ. Библиотеке има част да захвали г. г. проф. Шпире Томановићу, који је поконио држ. Библиотеци неколико бројева „Нове Зете“: од 1889 године 6 бројева, од 1890 г. 11 бројева, од 1891 4 броја, — „Луче“ од 1895 године 12 бројева, — 1896 г. 12 бројева од 1897 године 9 бројева, а од 1898. 1 број; г. Милу Церковићу ађутанту Њ. Кр. Височанства Господара који је поконио један стари „Album della Dalmazia“, и поштованој породици Марковића из Подгорице на „Пјесме и Приче“ Крста В. Марковића.

(Из Друштва за потпомагање заната и трговине у Црној Гори). Вриједни подбор друштвених у Подгорици приредио је у недељу, 7. децембра т. г., забаву с игранком у корист друштвене благајне, Дилетанти су представљали „Зидане Снаг-

ра на Бојани“ од пок. Ђура Перовића, и представа је врло добро успјела. Послије представе настала је анимирана игранка младежи до дубоко у ноћ. — Забава је била врло добро посјећена, те је и обилатих прилога пало на каси. —

Учителско удружење Морачке Нахије на скупштини својој од 28 априла т. г. у Колашину одлучило је, да се сваки члан удружења учитељ у тој нахији упише за члана улагача Друштва за потпомагање заната и трговине у Црној Гори. Одлуку скупштинску извршио је г. Јеромонах Никифор, и послао централној благајни на Цетињу чланарину за сву г. г. учитеље Хвала свјесним учитељима Морачке Нахије!

(Из Главног Одбора.) Главни Одбор за подизање Дома Умоболнијех — и овим путем — позива све окупне одборе и њихове помоћнике, а тако и Одборске повјеренике, који још нијесу послали — исправне рачуне, да их — одмах пошљу, и то све — оачно према Наредби Главног Одбора тд 14. јануара ове године, јер спроведени извјештаји многијех не одговарају истој.

Такође се овим позивају приложници, да свој записани, — а до сад неисплаћени — прилог неодложно, сходно већ наведеној Наредби, плате.

(+ Пиро Муратовић, учитељ). У недељу 7. овог мјесеца умро је овдје на Цетињу додошци учитељ Пиро Муратовић, у цијету своје младости, а сјутрадан је сахрањен на овд. варошком гробљу уз дијело саучешће цетињског грађанства и ученика и наставника (па) овдашњих основних школа и богословско-учитељске школе. — Муратовић је иза себе оставио само своје старе и немоћне родитеље, којима је искључиво у њему била и срећа и нафака овог свијета, а давас, послатије његове смрти, остају без икога, на ништа и без ништа! Грозан је призор био када се Муратовићева престарела мајка занавијом растављаше од свог јединца!..

Велик је Гогол и чудна су дјела његова, те ће утјешити и ове ојађале родитеље, а честитој души покојног Муратовића надокнадити на оном свијету оно, што губи тако раним пресељењем са овог!

Пишу нам с Његуша:

У сриједу, 19 пр. м., око 12 сати ноћи преселио се у вјечност капетан племенски Саво Радоњић у 56 години свога живота.

Покојни капетан Саво рођен је 1848 године 18 априла у селу Рањавићима, од старе и познате породице Радоњића, од имућних и угледних родитеља. До своје осме године младост своју провео је на Његушима, затијем га родитељи послали ради науке у Котор, гдје је провео шест година. Године 1872 поврати се из Котора својој кући и ту је био четири године четни офицер. Године 1876 Његово Краљевско Височанство Господар наменио га за официра перјаничког и за сво вријеме, док су се пошлеђњи ратови сарпшили, био је на челу перјаничима, утештајући и у биткама.

Године 1878 пође у Цариград од своје добре воље, одакле се је повратио године 1884 Његово Краљ. Височанство Господар узме га тада за Свог ординансо-официра, коју је дужност вршио све до године 1899, кад је био наименован за племенског капетана Његушког, у којој га је дужности и смрт затекла.

Колико је кап. Радоњић поштован, омиљен и уважен био и као капетан и као грађанин, види се из тога, што је био одликован од Њег. Краљ. Височанства Господара са војничким одлицима за храброст и јунаштво, а за часно и савјесно вршење различитих дужности био је одликован крстом Данилова реда. Заслуге покојног Саво биле су и од страних дворова признате и одликоване.

Покојни кап. Саво Радоњић био је у сваком погледу вриједан радник, а његова благост, доброта, умилатост и дружелубље свакоме бјеху познате.

Колико је покојни кап. Саво омиљен, познат и уважен био и као човјек и као чиновник, и као племеник, најбољи је доказ онај многобројни народ, који му на показане похите и окупил се око самртног одра његовог, да ода пошлеђњу почаст самртним остатцима његовим.

Над гробом опростио се је с врлим покојником учитељ његушке школе Василије Јовановић лијепојм и сходяјем говором

В. Ј.

Телеграми Бечког „Кор. Бира“.

АТИНА- 8 децембра. — Теотокис саставио је нову владу.

БИОГРАД, 8 децембра. — Митрополит скопљански Фирмилијан,

умро је овдје. Тијело његово биће пренесено у Скопје. Патријарх цариградски повјерио је управу скопљанске митрополије архимандриту Сави Протићу, за кога се мисли, да ће бити изабран и за скопљанског митрополита.

ЦАРИГРАД, 8 децембра. — Посланици руски и аустро угарски у Цариграду позвали су Порту, да изврши упуство за грађанске власти у три вилајета и да наименује арховног команданта жандармерије за Македонију, препоручујући поново за то мјесто једног италијанског генерала.

БУДИМПЕШТА, 9 децембра. — У парламенту изрекао је говор министар дообранства генерал Њири, у којем је правдао позивање резерве на службу, јер у часу, гдје по свој прилици, можда још овога прољећа, предстоји каква акција у иностранству, треба војска да буде цјелокупна. Политичка ситуација на Балкану јако је неизвјесна и пуна свакојаким случајности и изненађења, а све се то нас као првог сусједа веома тиче, те би велика кривица била, да нам војска не буде спремна. Ми треба да се старамо, да пламен из сусједства не захвати и нас и да умогнемо одмах у зачетку угушити пожар.

ЦАРИГРАД, 10 децембра. — Али-Ферух беј, турски комесар у Софији, позвао је у Цариград, да извјести владу о положају у Бугарској.

БУДИМПЕШТА, 11 децем. — Министар-предсједник Тиса осуђивао је поново опструкцију у парламенту, која ради против Мађарске у часу, кад треба закључити нове трговачке уговоре и при овако мутном положају на Балкану.

БИОГРАД, 12 децембра. — Скупштина примила је једногласно предлог, да влада одреди помоћ од пола милиона франка за пострадале у Старој Србији и Македонији.

ОБЈАВА

Сагласно указу од 11 децембра ове године о обнародовању закона: о Царинској минималној и максималној тарифи, о Царинском Закону и о закону Пореза на принос од капитала, Министарство Финансија шаљући ове законе наређује племенским и финансијским капетанима и свима другим надлежним властима да их прочитају и разјасне народу, како се послјед не би могао изговорити незнањем закона.

Нарочито се сваком препоручује да обрати најозбиљнију пажњу на равнотежу закона који сад ступају у живот и оних, који су прије дјествовали у Књажевини а тицали су се извозне и провозне трговине.

Са овим се даје на знање, да ће од 1. јануара 1904 године престати важити сви досадашњи закони и наредбе о царинским тарифама. Црногорски грађани и друга приватна лица, којих се ови закони буду тицали, могу исто добити у канцеларији Министарства Финансија.

Осим тога, Министарство Финансија објављује овим, да се од 1. јануара 1904 године, сагласно поном закону, досадашњи Монопол ниша укида, и представља се трговцима и другима слободна трговина са истим пошто се наплати царина одређена на пиће по закону о минималној и максималној тарифи.

Цетиње, 11. Децембра 1903.

Број 1520.

Из канцеларије
МИНИСТАРСТВА ФИНАНСИЈА.

ОБЈАВА

Имајући у виду интересе гајитеља дувана и узимајући у обзир задовољење и тешкоће, које су проузроковале, те се многи домаћини нијесу могли пријавити, до краја новембра ове године, и добити допштење за гајење дувана у 1904 години, Министарство Финансија, као допуну к чл. 10 закона о монополу дувана, нашло је за потребно, за ову годину, продужити рок пријавницама до краја децембра ове године.

За то се овим повивају сви они домаћини, који се нијесу још пријавили, а желе бавити се гајењем дувана у 1904 години, да у гореченом року поднесу пријаве племенском капетану, сагласно чл. 11 закона о монополу дувана.

Остала подробнија обавјештења о гајењу дувана сваки домаћин може добити код свога племенског капетана.

Осим тога, Министарство Финансија извјештава овим све оне, који би жељели добити стална мјеста при Управи Монопола дувана, да су оваква сва попуњена и да се ради потраживања истих Министарству више не обраћају. Посље овог огласа Министарство подобне молбе неће примати нити, пак, на исте одговарати.

Број 1478.

Цетиње, 28 новембра 1903.

Из канцеларије
МИНИСТАРСТВА ФИНАНСИЈА.

СТЕЧАЈ.

У одјељењу за грађевину и саобраћај Министарства Унутрашњих Дјела потребан је један инжињер, практичан у градњи путова, намених мостова и осталих државних грађевина.

Позивају се сви они, који би жељели на то мјесто компетовати, да се пријаве Министарству Унутрашњих Дјела до 1. Фебруара 1904. године, од кога ће потребне услове примити.

Кандидат мора познавати добро српски језик.

У Број 2950. Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дјела, 22. новембра, 1903. г., на Цетињу.

ОБЈАВА

Швајцарско Савезно Вијеће извјестило је ово Одјељење, преко Главне Дирекције швајцарских пошта, да је република Колумбија приступила међународној Конвенцији о размјени поштанских пакета — Colis postaux.

Из Поштанско-Телеграфског Одјељења
Министарства Унутрашњих Дјела.

Број 6271.

7—20 децембра 1903. год.

На Цетињу.

Позив.

Ставе кћер Илије Лекића из Васојевића поднијела је тужбу против свога мужа Васе Шаровића, такође из Васојевића, ради развода брака, доказујући да је Васо алонамјерно и без свакога издржавања оставио и векуда отумарао. По смислу писма Књ. Великог Суда од 30. Септембра ов. год. број 1469, III. 1903—36. надлежне Књажевске власти на захтјевање тужитељке тражили су Васу у сва она мјеста, гдје је се замишљало да би се могао наћи; али је све то било без успјеха.

Зато, овим предоменути Шаровић позива се, да у течају од три мјесеца, рачунајући отада овај позив први пут у Гласу Црногорца изађе, представе Канцеларији Митрополије, ради спора у коме га супруга оптужује.

Не пријави ли се Васо до више означеног рока лично или писмено, са ознаком мјеста гдје се налази, онда ће се овај спор ријешити на штету Васову.

Број 1821.

Цетиње, 2. октобра 1903. год.

Из канцеларије
Црногорске Митрополије.
(3—3)

Администрација „Гласа Црногорца“

јавља, да ће посад — због ограниченог простора листа — давати мјеста само оним посмртницама, које буду састављене кратко, не износећи имена појединих саучесника. Довољно је извјестити о нечијој смрти своје сроднике и пријатеље, а за тим уопште зихвалити свијема, који у жалости учествоваше, потписати ожалашћену породицу — и доста.

Цетиње, децембра 1903. г.

Службене Објаве.

О Г Л А С.

Јавна продаја непокретности овдашњег Цана Дула Пан Дулова извршиће се дана 20 маја 1904 године.

Виђа оглас у „Гласу Црногорца“ број 38 и 39, ове године.

Број 158.

Улицы, 24 новембра 1903.

Општ. суд вароши Улицы.

Р. 38 Бр. 271 1—1

О Г Л А С.

Јавна продаја непокретности Сава и Мића браће Ђурашковића из Ошенића извршиће се 3 јануара и 3 фебруара 1904 г. Види оглас у 46 броју „Гласа Црногорца.“

Број 1242.

Ријека, 3 децембра 1903. г.

Општински Суд,
Предсједник Илија Шћеповић.
Р. 39 Бр. 272 1—1

О Г Л А С.

Износи се на јавну продају доле описана непокретност Паљоке Смаилова из Маслина, која је продијељена крупа 560.

Продаја ће се извршити у потписаној канцеларији.

За продају се одређују три рока: први на 1. јануара т. г., други на 1. фебруара и трећи на 1. марта идуче 1904. г. у 10 сати прије подне.

На прва два рока неће се непокретност продати испод процијењене вриједности, а на трећем и ниже, али никако испод 2/3 процијењене вриједности непокретности.

Позивају се сви они, те имају на непокретност какво право, дужни књи повјериоци и они који имају право прече купње, да се пријаве Суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

Два чачкара у селу Маслина, на којима се налази два грмена смокава, а земља је првог нумера у оном мјесту. Граници: од истока уликом; од југа земљом Јована Мицова; од запада земљом Разована Ђацова; од сјевера осталом земљом Паљоке Смаилова, од које су одијелени горњим 2 1/4 рала.

Број 351. V. 1903. 15.

Подгорица, 2. Децембра, 1903. год.

Из канцеларије књ. Обл. Суда.

Р. 173 Бр. 273 1—1

О Г Л А С.

Уравна вар. општ. Данилова града давати ће на јавном инкату — израду оvd. „Велике пијаце“ — од Миркове чесме — до Миркова моста, од куће Дворске, до кап. Јанка Бошковића.

Радња пијаце бити ће подијељена на четири дијела, како ће је моћи узети четири закупника, аа што бржу израду — јер је треба изградити до 1 маја идуче 1904 године.

Радња ће се уступити само сигурним људима, који ће, за поједини дио, положити кауцију овој Управи — 2000 кр. у готову, — или 4000 кр. у сигурним непокретним добрима, и у том случају оном, који најнижу цијену понуди.

Инконтат ће се обавити у канцеларији ове Управе у недељу 14 децембра т. г. од 9 до 12 сати прије, и од 2 до 4 послједне подне, — ако услови буду повољни.

Они, који би жељели натијепати се, могу до овога дана у канцеларији ове Управе читати услове о радњи и с њима се упознати, као и поднијети своје гаранције, као што је горе речено, — без којих, неће се никома дозволити право лицитирања.

Број 888.

Д. град, 21 новембра 1903.

Упр. вар. општ. Д-града,
Предсједник:
Кап. Т. Ђуковић.

Р. 180 Бр. 274 1—2

Приватне објаве.

О Г Л А С

Потписата Царинарница има у своје магавину следеће ствари:

I. Једну кашету Бире у Ботиље од 13. јуна ове год. дошла на име Л. Војиновића.

II. Једну кашету Сапуна мирисавог број 1086 знак С. Т. дошла 13. августа ове год. на име Селима Бибеаића.

III. Двије бале Манифактуре број 2891 и 2892. знак Н. V. и S. дошла овје 23. септембра ове године на име Алија бр. Баштића.

Пошто су други двојица овдашњи трговци, и знаду да је роба на име њихово дошла; а нехтеше је одкупити, то се мисли да роба није њихова ни била, већ да је изгубљена — зато се овим путем, а на основу Царинарског Закона — позивају власници ове робе да се пријаве овој Управи од данас за 30 дана са оригиналним рачунима, или чистим увјерењем, да је одкупе, јер: посље овога рока роба ће се јавно продати и намирит Државна такса и ови и други трошкови, а са остатком ако што претече учинеће се по Закону — и послје власник губи право на свако даље потраживање.

22. новембра 1903.

Дј. број 249.

Из Управе Царинарнице Цетињско.

Р. 179 Бр. 117 2—2

Потписата Књижара добила је упуство у енглеском језику, намијењено онима који не знају енглески читати, са најпотребитијим правилима за путнике у Америку. Цијена 1 круна.

Књижара П. М. Калужерова

Р. 29 Бр. 119 3—3



Наш никад непрежаљени син, брат, односно рођак:

ЈОВАН КОНТИЋ,

послије дугог и тешког боловања пресели се у вјечност 2. децембра ове године у 21 години свог млађаног живота.

Ово је већ други тешки и неизгладни удар, који задеси нашу ожалашћену породицу за тако кратко вријеме.

Неможемо а да не изјавимо своју неизмијерну захвалност свијема, који нам лично, писмено или телеграфски саучешће изјавише. Веома смо захвални пријатељима и својти, који болесника за све вријеме болести пажљиво и већ удвигљену породицу надом кријепљаху.

Нека је велика хвала свијема, који покојника до вјечне куће испратише.

Никшић, 5 децембра 1903.

Ожалашћени:

мајка: Стана; браћа: Милан, Петар, Димитрије, Ђорђе, Мијат и Владислав; сестра Љубица; снаха Горде; синовци: Павле и Јаков. У име рођака: стриц Радоје Ђ. Контић.

Р. 123 Бр. 125 1—1



ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Праликом смрти наше незаборављене мајке, односно сестре

Јелене,

која се послјед дугог и тешког боловања 24 новембра у 54 години свог живота у вјечност преселила, најсрдљивије захваљујемо поштованом грађанству вароши Ријеке објегу пола, како на честом покајању покојнице у њеној дугој болести, тако и на учашћу при спроводу.

Хвала онима, који нам усмено писмено и телеграфски своја саучешћа изјавише, и тијем нам у неколико велику тугу ублажише.

Ријека, 30. новембра 1903.

Ожалашћени:

син: Перо С. Вукотић; браћа: Јован, Ђоко и Ристо Мрчарица, са осталом родбином.

Р. 87 Бр. 126 1—1